

บทเรียน

9

ความ

ปลอดภัย

ในการใช้อินเทอร์เน็ต

สาระสำคัญ

การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย คือ
การใช้อินเทอร์เน็ตด้วยความระมัดระวัง
โดยมีสติในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร
และสามารถป้องกันตัวเองจากภัยคุกคามต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นบนโลกออนไลน์ได้ เช่น การโดนหลอกลวง
การถูกคุกคาม หรือการสูญเสียข้อมูลส่วนตัว
การทำเช่นนี้จะช่วยให้เราใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต
ได้อย่างเต็มที่และสร้างสรรค์สังคมออนไลน์ที่ดีขึ้น

สาระการเรียนรู้

- 1 การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย
- 2 ภัยคุกคามทางไซเบอร์
- 3 การรู้เท่าทันสื่อ

- 4 การรู้เท่าทันข่าวปลอม
- 5 การปกป้องข้อมูลส่วนตัว
- 6 การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น
- 7 มารยาทในการใช้อินเทอร์เน็ต

1 การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย

การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย หมายถึง การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีสติ รู้เท่าทัน และป้องกันตัวเอง จากภัยคุกคามต่าง ๆ บนโลกออนไลน์

องค์ประกอบการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย

ความรู้

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตควรมีความรู้ฟด้านความปลอดภัยไซเบอร์ ดังนี้
- การเข้าใจภัยคุกคาม
 - ปกป้องข้อมูลส่วนตัว
 - รักษาความปลอดภัยอุปกรณ์
 - ใช้รหัสผ่านอย่างปลอดภัย
 - และปรับตั้งค่าความเป็นส่วนตัว

ทักษะ

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตควรมีทักษะ ดังนี้

- ทักษะในการคิดวิเคราะห์
- ทักษะด้านความปลอดภัย
- ทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์

เครื่องมือ

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตควรใช้เครื่องมือ

หรือซอฟต์แวร์รักษาความปลอดภัยต่าง ๆ ดังนี้

- ป้องกันด้วยโปรแกรม
- รหัสผ่านแข็งแกร่ง
- เชื่อมต่อปลอดภัย

พฤติกรรม

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตควรมีพฤติกรรมที่ระมัดระวัง ดังนี้
- หลีกเลี่ยงการคลิกลิงก์ที่ไม่รู้จัก
 - ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
 - อย่าส่งต่อข่าวลือหรือข้อมูลเท็จ
 - ปกป้องข้อมูลส่วนตัว

การมีส่วนร่วม

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตควรมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์
วัฒนธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่ดี
ร่วมรณรงค์ให้ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์
และมีความรับผิดชอบ

2 ภัยคุกคามทางไซเบอร์

ภัยคุกคามทางไซเบอร์ คือ การกระทำใดๆ ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาทำร้ายระบบคอมพิวเตอร์ เครือข่าย หรือข้อมูลของเรา อาจเป็นการขโมยข้อมูลสำคัญ ทำลายระบบ หรือแม้แต่แก๊งค์ป่วนให้ใช้งานไม่ได้ ซึ่งส่งผลเสียต่อบุคคล องค์กร และประเทศชาติ เช่น

2.1

การขโมยข้อมูลส่วนตัว

เช่น รหัสผ่าน ข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลประจำตัว หรือข้อมูลสำคัญอื่น ๆ ของเหยื่อ แล้วนำไปใช้ในทางที่ผิด เช่น การหลอกลวงผู้ใช้ให้เปิดเผยข้อมูลส่วนตัว การติดตั้งมัลแวร์บนอุปกรณ์ของเหยื่อเพื่อขโมยข้อมูล การดักจับข้อมูลหรือเปลี่ยนเส้นทางการสื่อสาร

2.2

การสร้างความเสี่ยง

+

เป็นการทำให้ระบบหรือเว็บไซต์เกิดความเสียหายต่อข้อมูลหรือบัญชีผู้ใช้

2.3

การก่อกวน

+

เป็นการก่อกวนหรือสร้างความรำคาญให้กับผู้ใช้

2.4

การล้วงลับ

+

เป็นการล้วงลับข้อมูลหรือความลับขององค์กรหรือบุคคล

2.5

การแสวงหาผลประโยชน์

+

เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงิน

🔍 การกระรานทางไซเบอร์ ↻ = ☆

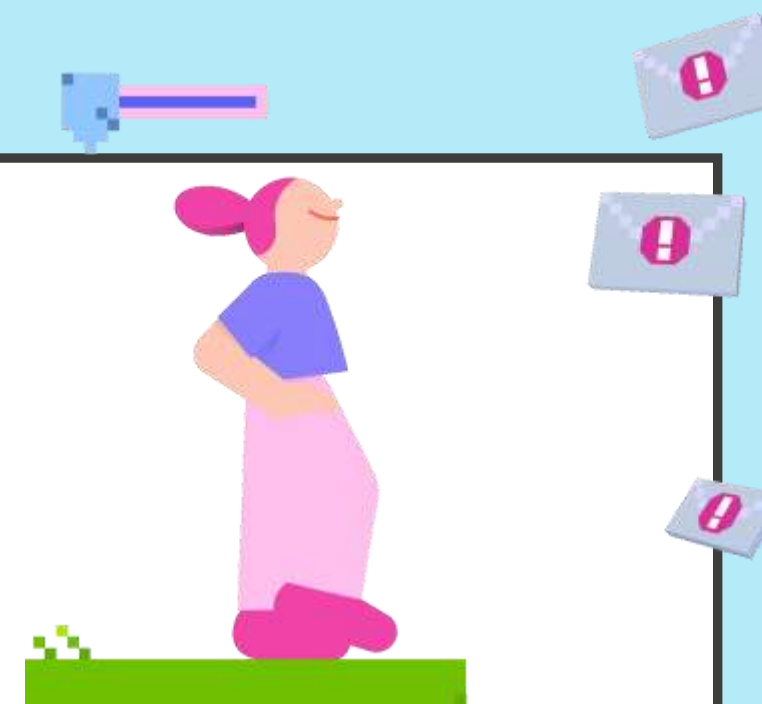
การใช้เทคโนโลยีต่างๆ เช่น โซเชียลมีเดีย, อีเมล, หรือเว็บไซต์ เพื่อคุกคามและทำร้ายผู้อื่นทางอารมณ์ โดยมีพฤติกรรม เช่น

- การกลั่นแกล้ง: ด่าทอ ข่มขู่ ส่งข้อความหยาบคาย
- การให้ร้าย: เผยแพร่ข้อมูลเท็จ ทำให้เสียชื่อเสียง
- การล้อเลียน: ตัดต่อภาพ ล้อเลียนรูปลักษณ์
- การคุกคาม: ข่มขู่ทำร้ายร่างกาย หรือคุกคามทางเพศ
- การกีดกัน: บล็อก ไม่ให้เข้ากลุ่มสังคมออนไลน์

🔍 แนวทางป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ ↻ = ☆

1. ติดตั้งซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัสและอัปเดตให้ทันสมัยอยู่เสมอ
2. อัปเดตแอปพลิเคชัน โปรแกรม และระบบปฏิบัติการให้เป็นเวอร์ชันปัจจุบัน
3. ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัว เช่น เลขที่บัตรประชาชน หนังสือเดินทาง
ประวัติการทำงาน เบอร์โทรศัพท์ ข้อมูลทางการแพทย์ หมายเลขบัตรเครดิต
4. สำรองข้อมูลที่จำเป็นบนระบบสำรอง
5. ตรวจสอบความถูกต้องของเว็บไซต์และอีเมลก่อนคลิกลิงก์หรือดาวน์โหลดไฟล์
6. ระมัดระวังการเข้าใช้หรือดาวน์โหลดไฟล์จากเว็บไซต์ที่ไม่รู้จัก และไม่เข้าใช้เว็บไซต์เสี่ยง
7. ตั้งรหัสผ่านที่คาดเดายากและเปลี่ยนรหัสผ่านเป็นประจำ
8. ตั้งค่าการยืนยันตัวตนแบบสองชั้น
9. ระมัดระวังการใช้โปรแกรมฟรีและ Wi-Fi สาธารณะ

3

การรู้เท่าทันสื่อ

เป็นทักษะสำคัญในยุคดิจิทัล ช่วยให้เราใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

องค์ประกอบของการรู้เท่าทันสื่อ

- 1.การเข้าถึง (Access):** สามารถเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและรวดเร็ว รวมถึงความสามารถในการทำความเข้าใจเนื้อหาของข้อมูลนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง
- 2.การวิเคราะห์ (Analyze):** สามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา โดยพิจารณาถึงแหล่งที่มา วัตถุประสงค์ และอคติของข้อมูล รวมถึงการตีความหมายข้อมูลนั้น โดยพิจารณาจากประสบการณ์ ความรู้ของแต่ละบุคคล
- 3.การประเมินสื่อ (Evaluate):** การพิจารณาว่าสื่อชิ้นนั้นมีคุณภาพและความน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน โดยดูจากเนื้อหาที่น่าเสนอว่าถูกต้องชัดเจนและมีประโยชน์ต่อผู้รับสารอย่างไรบ้าง
- 4.การสร้างสรรค์สื่อ (Create) :** การผลิตสื่อขึ้นมาเอง โดยต้องวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสารให้ชัดเจน รวมถึงใช้ทักษะด้านภาษา การเขียน และเทคโนโลยีในการผลิตสื่อชิ้นนั้น

🔍 ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อ

- 1.การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เป็นปัจจัยภายในที่มีความสำคัญที่สุดที่มีผลต่อการรู้ทันสื่อ
- 2.ความตระหนักในอิทธิพลของสื่อ (Media Effect Awareness) มีความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบของสื่อทำให้สามารถ ตัดสินใจได้ว่าผลแบบใดที่ต้องการและผลแบบใดที่ควรหลีกเลี่ยง และการตระหนักในผลกระทบของสื่อจะช่วยให้ผู้รับสื่อปกป้องตนเองได้
- 3.การรู้เท่าทันตนเอง (Self-Awareness) คือ การคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตนเอง จากสื่อที่ได้รับมา

4

การรู้เท่าทัน ข่าวปลอม

ข่าวปลอม (Fake News) คือ ข้อมูลที่ไม่จริง ถูกบิดเบือน เพื่อหลอกลวงคน ซึ่งอาจทำให้เกิดความสับสน วุ่นวาย และความเสียหายได้หลายอย่าง เช่น เสียชื่อเสียง สร้างความเกลียดชัง ทำให้คนไม่เชื่อถือสื่อ

4.1

ลักษณะของข่าวปลอม

1. มีข้อมูลเท็จ
2. กระตุ้นให้เกิดการแชร์หรือส่งต่อ
3. เจตนาที่จะบิดเบือนหรือปิดบังความจริง

4.2

ประเภทของข่าวปลอม

1. Misinformation (ข้อมูลเท็จ) ที่เกิดจากความไม่รู้ ไม่มีเจตนาทำร้าย
2. Disinformation (ข้อมูลบิดเบือน) ที่มีเจตนาทำร้าย สร้างความสับสน
3. Malinformation (ข้อมูลที่แฝงเจตนาร้าย) ที่สร้างความเกลียดชัง ถูกกฎหมาย

5 การปกป้อง ข้อมูลส่วนตัว

ข้อมูลส่วนตัว เป็นข้อมูลเฉพาะของบุคคล ที่ใช้ในการยืนยันตัวตนหรือใช้ในการติดต่อเข้ารับบริการของหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ

2.1

การปกป้องข้อมูลส่วนตัว

1. ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวให้ผู้อื่นทราบ
2. ตั้งรหัสผ่านในการใช้งานอุปกรณ์ต่าง ๆ
3. ออกจากระบบทุกครั้งหลังการใช้งาน
4. ติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัส
5. ไม่ใช้ข้อมูลจริงทั้งหมด
6. แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อต้องการความช่วยเหลือ

2.2

การตั้งรหัสผ่านให้ปลอดภัย

1. ควรตั้งรหัสผ่าน 8-12 ตัวอักษรขึ้นไป
2. ควรใช้แป้นพิมพ์ให้หลากหลาย
3. ไม่ใช้ข้อมูลส่วนตัว เช่น เลขบัตร วันเกิด
4. ไม่ใช้คำหรือข้อความที่คาดเดาได้
5. ไม่ใช้รหัสผ่านซ้ำ ควรเปลี่ยนรหัสผ่านเป็นประจำหรือทุก ๆ 2-3 เดือน

6 การไม่ละเมิดสิทธิ ของผู้อื่น

6.1

ไม่เผยแพร่ข้อมูลเท็จที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย

6.2

ไม่สร้างความเดือดร้อนโดยการส่งข้อความ

6.3

ไม่เผยแพร่ข้อมูลที่ส่งผลให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย

6.4 ไม่เข้าถึงข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

6.5 ไม่ใช้งานคอมพิวเตอร์หรือชื่อบัญชีของผู้อื่น

6.6 ไม่แอบดูหรือถอดรหัสผ่านของผู้อื่น

6.7 การนำข้อมูลไปเผยแพร่ต้องมีการอ้างอิงแหล่งที่มา

7

มารยาท

ในการใช้อินเทอร์เน็ต

ปฏิบัติตามกฎที่แต่ละเว็บไซต์กำหนด 7.1

ในการสนทนาควรใช้คำสุภาพต่อของผู้อื่น 7.2

ไม่ร่วมตอกย้ำผู้อื่นบนโพสต์ 7.3

ไม่ติดต่อ แล้วส่งต่อหรือโพสต์ทางอินเทอร์เน็ต 7.4

7.5 ไม่เปิดเผยความลับหรือนินทาให้ผู้อื่นเสียหาย

7.6 ไม่แอบอ้างข้อมูลของผู้อื่นมาเป็นข้อมูลของตนเอง

7.7 ไม่เข้าใช้บัญชีผู้อื่นแล้วโพสต์ให้อับอาย

7.8 ไม่พาดพิงถึงสถาบันสำคัญ